

ВИРТУАЛ ХӨРӨНГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ ҮЗҮҮЛЭГЧИЙН ТУХАЙ**НЭГДҮГЭЭР БҮЛЭГ
НИЙТЛЭГ ҮНДЭСЛЭЛ****1 дүгээр зүйл.Хуулийн зорилт**

1.1.Энэ хуулийн зорилт нь виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэх хуулийн этгээдийг бүртгэх, үйл ажиллагаанд нь хяналт тавих, холбогдох эрх, үүргийг тодорхойлохтой холбогдсон харилцааг зохицуулахад оршино.

2 дугаар зүйл.Виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн тухай хууль тогтоомж

2.1.Виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн тухай хууль тогтоомж нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Иргэний хууль, Санхүүгийн зохицуулах хорооны эрх зүйн байдлын тухай хууль, Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хууль, Үй олноор хөнөөх зэвсэг дэлгэрүүлэх болон терроризмтой тэмцэх тухай хууль, Үндэсний төлбөрийн системийн тухай хууль, Төлбөр тооцоог үндэсний мөнгөн тэмдэгтээр гүйцэтгэх тухай хууль, энэ хууль болон эдгээртэй нийцүүлэн гаргасан хууль тогтоомжийн бусад актаас бүрдэнэ.

2.2.Монгол Улсын олон улсын гэрээнд энэ хуульд зааснаас өөрөөр заасан бол олон улсын гэрээний заалтыг дагаж мөрдөнө.

3 дугаар зүйл.Хуулийн үйлчлэх хүрээ

3.1.Энэ хуулиар Монгол Улсад бүртгэлтэй компани Монгол Улсад болон Монгол Улсаас гадаад улс руу энэ хуульд заасан виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэхтэй холбогдсон харилцааг зохицуулна.

3.2.Виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгч болон түүний харилцагчийн хооронд хийгдсэн гэрээ, хэлцлээс үүсэх маргаантай холбогдсон харилцааг энэ хуулиар зохицуулахгүй.

4 дүгээр зүйл.Нэр томъёоны тодорхойлолт

4.1.Энэ хуульд хэрэглэсэн дараах нэр томъёог доор дурдсан утгаар ойлгоно:

4.1.1."виртуал хөрөнгө" гэж аливаа улсын албан ёсны мөнгөн тэмдэгт, үнэт цаасны дижитал хэлбэр, эсхүл Монголбанкны зөвшөөрөлтэй цахим мөнгөнөөс бусад дижиталаар шилжүүлэх, арилжаалах боломжтой төлбөрийн, эсхүл хөрөнгө оруулалтын зорилгоор ашиглагдах үнэ цэнийн дижитал илэрхийлэл бүхий эдийн бус хөрөнгийг;

4.1.2."виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгч" гэж энэ хуулийн 6.1-д заасан үйл ажиллагаа эрхэлж байгаа компанийг;

4.1.3."харилцагч" гэж виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгчээс үйлчилгээ авч байгаа этгээдийг;

4.1.4."холбогдох этгээд" гэж виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн эцсийн өмчлөгч, хуулийн этгээдийн хувьцааны тав, түүнээс дээш хувийг эзэмшдэг хүн, хуулийн этгээд, хуулийн этгээдийн нэгдлийг;

4.1.5."эцсийн өмчлөгч" гэж Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хуулийн 3.1.6-д заасан хүнийг.

5 дугаар зүйл.Виртуал хөрөнгийн үйлчилгээнд баримтлах зарчим

5.1.Виртуал хөрөнгийн үйлчилгээнд дараах зарчмыг баримтална:

5.1.1.хууль дээдлэх, бизнесийн ёс зүйг эрхэмлэх;

5.1.2.зохистой засаглалын тогтолцоог бүрдүүлж, удирдлага зохион байгуулалтыг үр дүнтэй явуулах;

5.1.3.өөрийн үйл ажиллагаа болон харилцагчийн эрсдэлийг тодорхойлох, тохирсон эрсдэлийн удирдлагыг хэрэгжүүлсэн байх;

5.1.4.хуульд заасан шаардлагыг хангаж ажиллах.

**ХОЁРДУГААР БҮЛЭГ
ВИРТУАЛ ХӨРӨНГИЙН ҮЙЛЧИЛГЭЭ****6 дугаар зүйл.Виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ**

6.1.Хүн, хуулийн этгээд гэрээ, хэлцэлд оролцогчийн нэрийн өмнөөс, тэдгээрийн захиалгаар, эсхүл тэдгээрт зориулан үзүүлэх виртуал хөрөнгийн үйлчилгээнд дараах үйл ажиллагаа хамаарна:

6.1.1.виртуал хөрөнгө, албан ёсны мөнгөн тэмдэгт хооронд арилжих;

6.1.2.нэг болон олон төрлийн виртуал хөрөнгийг хооронд нь арилжих;

6.1.3.виртуал хөрөнгийг шилжүүлэх;

6.1.4.виртуал хөрөнгө, түүнд хамаарах хэрэгслийг хадгалах, удирдах;

6.1.5.виртуал хөрөнгийг нийтэд санал болгох, худалдахтай холбоотой үйл ажиллагааг зохион байгуулах, санхүүгийн үйл ажиллагаанд оролцох болон үйлчилгээ үзүүлэх.

6.2.Виртуал хөрөнгийг энэ хуулийн 6.1.5-д заасан үйлчилгээ үзүүлэгчээр бүртгүүлсэн компаниар дамжуулахгүйгээр нийтэд санал болгох, худалдахыг хориглоно.

Тайлбар: -Энэ хуулийн 6.1.3-т заасан "виртуал хөрөнгийг шилжүүлэх" гэж бусдын нэрийн өмнөөс виртуал хөрөнгийг виртуал хөрөнгийн данс /хаяг/ хооронд шилжүүлэх үйл ажиллагааг ойлгоно.

7 дугаар зүйл.Виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгчид тавих шаардлага

7.1.Виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгчээр бүртгүүлэх хүсэлт гаргагч дараах шаардлагыг хангасан байна:

7.1.1.тухайн компанийн үзүүлэх үйлчилгээ энэ хуулийн 6.1-д заасан виртуал хөрөнгийн үйлчилгээнд хамаарсан байх;

7.1.2.виртуал хөрөнгийн үйлчилгээнд ашиглах мэдээлэл, технологийн дэд бүтцийн тасралтгүй, найдвартай ажиллагаа, нууцлал, аюулгүй байдлыг хангасан байх;

7.1.3.хүсэлт гаргагч болон хүсэлтэд дурдсан үйл ажиллагаатай холбогдох бусад этгээдийн мэдээлэл тодорхой байх;

7.1.4.тухайн үйл ажиллагааны дөрвөн жилийн бизнес төлөвлөгөө, үйл ажиллагааг явуулах бүтэц, зохион байгуулалт, мэргэшсэн хүний нөөцтэй байх;

7.1.5.дотоод хяналтын болон мэдээллийг хадгалах системтэй байх;

7.1.6.Мөнгө угаах болон терроризмыг санхүүжүүлэхтэй тэмцэх тухай хууль, Үй олноор хөнөөх зэвсэг дэлгэрүүлэх болон терроризмтой тэмцэх тухай хуульд заасан шаардлагыг хэрэгжүүлж ажиллах тогтолцоо, автомат хяналтын системтэй байх;

7.1.7.өөрийн болон хувь нийлүүлсэн хөрөнгийн эх үүсвэр хууль ёсны байх;

7.1.8.тухайн бүтээгдэхүүн, үйлчилгээ, технологитой холбоотой мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэх эрсдэлийн үнэлгээг хийсэн байх;

7.1.9.мөнгө угаах, терроризмыг санхүүжүүлэх эрсдэлийг бууруулах, удирдах талаар авах арга хэмжээний төлөвлөгөөтэй байх;

7.1.10.үйл ажиллагаагаа зогсоох, татан буулгах шийдвэр гарсан тохиолдолд авч хэрэгжүүлэх арга хэмжээний төлөвлөгөөтэй байх;

7.1.11.татварын албанд татвар төлөгчөөр бүртгүүлсэн, татвар төлөгчийн дугаартай байх;

7.1.12.татварын өргүй тухай татварын албаны тодорхойлолт;

7.1.13.Татварын ерөнхий хуулийн 28.2-т заасан стандартын шаардлага хангасан төхөөрөмж хэрэглэх;

7.1.14.улсын тэмдэгтийн хураамж, Санхүүгийн зохицуулах хороо /цаашид "Хороо" гэх/ноос тогтоосон зохицуулалтын үйлчилгээний хөлс төлсөн байх;

7.1.15.энэ хуулийн 7.2-т заасан шаардлагыг хангасан байх;

7.1.16.Хороо шаардлагатай гэж үзвэл Санхүүгийн зохицуулах хорооны эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 6.1.12-т заасан журмын дагуу Сэндбокст үйл ажиллагаа явуулж, амжилттай гарсан байх;

7.1.17.хуульд заасан бусад.

7.2.Виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн гүйцэтгэх удирдлага болон Компанийн тухай хуулийн 84.1-д заасан эрх бүхий албан тушаалтан дараах шаардлагыг хангасан байна:

7.2.1.зээл, батлан даалт, баталгааны гэрээгээр хүлээсэн хугацаа хэтэрсэн аливаа өргүй байх;

7.2.2.мөнгө угаах, мөнгө угаах гэмт хэрэгт холбогдуулан шалгагдсан бусад гэмт хэрэг, терроризм, үй олноор хөнөөх зэвсэг дэлгэрүүлэх, тэдгээрийг санхүүжүүлэх гэмт хэрэг үйлдсэн гэм буруутай нь тогтоогдоогүй байх;

7.2.3.ёс зүйн болон бизнесийн нэр хүнд нь тухайн бизнесийн үйл ажиллагааг эрхлэхэд харшлахгүй байх;

7.2.4.санхүү, эдийн засаг, хууль эрх зүй, мэдээллийн технологи, компанийн засаглалын нэг, эсхүл хэд хэдэн чиглэлээр мэргэшсэн байх;

7.2.5.хуульд заасан бусад.

7.3.Виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгч өөрийн хөрөнгөтэй байх бөгөөд өөрийн хөрөнгийн хэмжээг Хороо тогтооно.

7.4.Энэ хуулийн 7.3-т заасан өөрийн хөрөнгөд гадаад улсад бүртгэлтэй хөрөнгө хамаарахгүй.

7.5.Холбогдох этгээд энэ хуулийн 7.2.1, 7.2.2, 7.2.3-т заасан шаардлагыг хангасан байна.

7.6.Энэ хуульд заасны дагуу бүртгүүлээгүй этгээд виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэхийг хориглоно.

7.7.Виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгч энэ хуулийн 6.1-д заасан үйл ажиллагаанаас бусад үйл ажиллагаа эрхлэхийг хориглоно.

8 дугаар зүйл. Виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн үүрэг

8.1. Виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгч дараах үүрэгтэй:

8.1.1. үйл ажиллагаагаа эхлүүлэхээс өмнө болон үйл ажиллагаа эрхлэхдээ хуульд заасан болон Хорооноос тогтоосон шаардлагыг бүрэн хангаж ажиллах;

8.1.2. харилцагчийн эрх ашгийг зохих ёсоор хамгаалж, харилцагчтай шударга, ойлгомжтой, төөрөгдөлд оруулахгүйгээр харилцах;

8.1.3. энэ хуулийн 9.1.8, 9.1.9, 9.1.10, 9.1.11, 9.1.12, 9.1.13-т заасан эрсдэлийн талаарх мэдээллийг харилцагчид гэрээ байгуулахаас өмнө мэдэгдэх;

8.1.4. өөрийн харилцагчийн тухайн үйлчилгээнд хамаарах виртуал хөрөнгө болон мөнгөн хөрөнгийг гүйлгээ хийх, шилжүүлэх, арилжих, хадгалах, удирдах нөхцөл, боломжийг тасралтгүй хангаж ажиллах;

8.1.5. энэ хуулийн 8.1.4-т заасан үүргийг биелүүлээгүйгээс үүдэн гарах хохирлыг хариуцах;

8.1.6. харилцагчийн мөнгөн хөрөнгө, виртуал хөрөнгийн данс /хаяг/-ыг үйлчилгээ үзүүлэгчийн данснаас тусад нь байршуулж ажиллах;

8.1.7. энэ хуулийн 7.1.4-т заасан бизнес төлөвлөгөөнд орсон өөрчлөлтийг тухай бүр Хороонд хүргүүлэх;

8.1.8. энэ хуулийн 4.1.4, 7.2-т заасан этгээд өөрчлөгдөх бол Хорооноос баталсан журмын дагуу хүсэлтээ урьдчилан гаргаж, шийдвэрлүүлэх;

8.1.9. Хорооноос виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн үйл ажиллагааг түр зогсоосон, эсхүл бүртгэлээс хассан бол энэ талаарх мэдээллийг өөрийн харилцагчдад нэн даруй мэдэгдэх.

8.2. Виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгч, энэ хуулийн 4.1.4, 7.2-т заасан этгээд, ажилтан нь Хороо, түүний хянан шалгагчийн хуулиар олгогдсон бүрэн эрхийнхээ хүрээнд шаардсан баримт, мэдээ, мэдээллийг саадгүй, бүрэн гүйцэд, үнэн зөв гарган өгч, хяналт шалгалтын үйл ажиллагааг бие даасан, хараат бусаар шуурхай явуулах нөхцөлөөр хангана.

8.3. Хороо, түүний хянан шалгагчийн хуулиар олгогдсон бүрэн эрхийнхээ хүрээнд шаардсан баримт, мэдээ, мэдээлэл байхгүй бол энэ тухай тайлбараа энэ хуулийн 7.2-т заасан этгээд албан бичгээр мэдэгдэнэ.

8.4. Харилцагчийн мөнгөн хөрөнгө, виртуал хөрөнгийн данс /хаяг/-н дахь хөрөнгийг харилцагч, эсхүл харилцагчаас эрх олгосон итгэмжлэл бүхий этгээд захиран зарцуулах эрхтэй.

8.5. Виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгч виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэхээс бусад зорилгоор харилцагчийн мөнгөн хөрөнгө, виртуал хөрөнгийн данс /хаяг/-н дахь хөрөнгийг захиран зарцуулахыг хориглоно.

8.6. Виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгч нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөхдөө санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартыг мөрдөх ба жил бүр санхүүгийн тайландаа Хороонд бүртгүүлсэн аудитын хуулийн этгээдээр аудит хийлгэж Хороонд хүргүүлнэ.

9 дүгээр зүйл. Виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэх гэрээ

9.1. Виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгч харилцагчийн хооронд байгуулсан гэрээ, хэлцэлд дараах нөхцөлийг заавал тусгаж, хүлээн зөвшөөрснийг баталгаажуулна:

9.1.1. виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгчийн үйл ажиллагаанд хүндрэл үүссэн тохиолдолд үйл ажиллагааг зогсоох төлөвлөгөө;

9.1.2. виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгч бүртгэлээс хасагдаж, үйл ажиллагаагаа зогсоосон тохиолдолд авах арга хэмжээ;

9.1.3. виртуал хөрөнгө нь хууль ёсны мөнгөн тэмдэгтэд хамаарахгүй, эсхүл Төв банк, эсхүл Засгийн газраас баталгаажихгүй талаарх мэдээлэл;

9.1.4. виртуал хөрөнгө нь хадгаламжийн даатгал, үнэт цаасны хөрөнгө оруулагчдыг хамгаалах аливаа даатгалд хамаарадаггүй талаарх мэдээлэл;

9.1.5. виртуал хөрөнгийн гүйлгээ нь гүйлгээ хийгдсэн хугацаанаас үл хамааран бүртгэлийн системд бүртгэгдсэн хугацаагаар гүйлгээ хийгдсэнд тооцогдох нөхцөл;

9.1.6. виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ үзүүлэгч, харилцагчийн эрх, үүрэг;

9.1.7. харилцагчийн анхны шаардлагаар түүний виртуал хөрөнгийн үйлчилгээнд хамаарах мөнгөн хөрөнгийг гаргаж өгөх, эсхүл виртуал хөрөнгийг шилжүүлэх нөхцөл;

9.1.8. виртуал хөрөнгийн талаарх олон улсын хэм хэмжээ, дотоодын хууль тогтоомжоос хамаарч виртуал хөрөнгийн үйлчилгээ болон үнэ цэнэ огцом өөрчлөгдөх эрсдэлийн талаарх мэдээлэл;

9.1.9. виртуал хөрөнгийн гүйлгээ нь буцаах боломжгүй, залилан мэхлэх шинжтэй, эсхүл алдаатай гүйлгээнээс үүдэн гарах үр дагавар, нөхөн төлөгдөхгүй байх эрсдэлийн талаарх мэдээлэл;